

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/262/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616206369
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1616206369.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, proti žalovanej: J. R., T.. XX.XX.XXXX, H. C. X, H., o zaplatenie sumy 1384,40 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 26. júna 2019, č.k. 27Csp/46/2016 - 464, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1384,40 Eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 708 ods. 1, 2, § 709 ods.1, § 710, § 711 ods.1, § 497, § 502 ods.1 Obchodného zákonníka v spojení s § 3 ods. 1, § 52 ods.1, ods.2, ods.3, ods.4, § 53 ods.1, § 54 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 1, ods.2, ods.5, § 2 písm. e), § 10 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Konštatoval že žalobca si k pohľadávke, ktorá vznikla pri nepovolenom prečerpaní, teda k zosplatennej istine, uplatnil úrok v sadzbe 28 % ročne zo sumy 1384,40 Eur od 10.06.2016 do zaplatenia. Tento nárok však žalobca neuplatnil dôvodne a preto žalobu v tejto časti zamietol. Svoj nárok odvodzoval od všeobecných obchodných podmienok. Zo žaloby vyplynulo, že žalobca účet žalovanej uzatvoril ku dňu 09.06.2016. Z uvedeného možno konštatovať, že žalobca tým určil splatnosť dlhu - nepovoleného prečerpania. Ak teda žalobca požaduje od žalovanej úroky z úveru odo dňa 10.06.2016 je zrejmé, že ide o úroky po splatnosti úveru. Bol toho názoru, že takto určený úrok žalobcovi nepatrí. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 7Co 347/2017 zo dňa 14.02.2018, v ktorom krajský súd konštatoval, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a zákona č. 87/1995 Z.z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy, subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka). Ďalej mal za to, že žalobca ani nepreukázal platné individuálne dojednanie úroku uplatneného za nepovolené prečerpanie vo výške 28%, nepreukázal jeho dojednanie priamo v spotrebiteľskej zmluve, ale ani v dokumentoch, na ktoré sa odvoláva. V konaní sa odvolal na všeobecné obchodné podmienky a predložil úrokové sadzby produktov účinné od 1.7.2016 a úrokové sadzby produktov účinné

od 01.09.2015, z ktorých však nevyplýva aký bol úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu. Pokiaľ by aj vyplýval, listina nazvaná úrokové sadzby produktov nie je podpísaná obidvoma zmluvnými stranami a je nepochybné, že nebola so žalovanou ako spotrebiteľkou individuálne dojednaná. Tak dôležitý údaj, akým je úroková sadzba pri nepovolenom prečerpaní nemôže byť považovaný za náležité, platne dojednaný za stavu, kedy by nebol uvedený priamo v zmluve, ale by ho dodávateľ v neprehľadnej zväčša malým písmom písanej forme skryl popri iných dojednaniach, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú, resp. im nebude venovať náležitú pozornosť. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Dospel tiež k záveru, že žalobcom požadovaný úrok 28% ročne zo sumy nepovoleného prečerpania je zároveň vo výške zjavne neprimeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne prípadne vôbec, avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške blížiacej sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Žalobca tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzatvoriť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaná ako spotrebiteľ nebola v zložitej finančnej situácii, nedostala by sa do nepovoleného prečerpania a neviazala by sa tým platiť takto neprimerane vysoký úrok z požičaných peňazí. (obdobne uviedol taktiež Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku sp.zn. 9Co 92/2017 zo dňa 14.12.2017). Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke "uspokojí", bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni "zhodnotiť" obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Uvedené konštatoval Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 5 Cdo/26/2011. Z uvedených dôvodov žalobu v časti uplatneného úroku vo výške 28% ročne zo sumy 1384,40 Eur od 10.06.2016 do zaplatenia zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1,2 C.s.p. 2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, aby bolo žalobe v celom rozsahu vyhovené z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že súd nesprávne posúdil nárok na úrok 28 % ročne ako úrok po zosplatnení úveru, keď daný nárok si uplatnil titulom prekročenia, ktoré upravuje zákon číslo 129/ 2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a samotný zákon počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročený. Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/ 2010 Z.z., naopak, podľa § 18 ods. 1 postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivosť médiu o úrokovej sadzbe. Poukázal na to, že zverejňuje výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke a to nielen aktuálne vývesky, ale i historické. Zverejnením vývesiek úrokových sadzieb na webovom sídle a v pobočkách je splnená povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zdôraznil, že zákon nevyžaduje uvedenie úrokovej sadzby v zmluve o účte, a preto jej zamietnutie nároku na úrok nedôvodné. Uviedol, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sú povinnou náležitosťou úverovej zmluvy, avšak nemusia byť nevyhnutne v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnuté aj v obchodných podmienkach alebo v sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Všeobecné obchodné podmienky/sadzobník a výveska úrokových sadzieb sú súčasťou zmluvy. Výška úroku pri nepovolenom debete na účte bola upravená vo výveske úrokových sadzieb. Klient preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou svojím podpisom na zmluve potvrdil, teda sa preukázateľne oboznámil so zmluvnou dokumentáciou upravujúcou daný zmluvný vzťah. Na podporu svojej argumentácie poukázal na viacero súdnych rozhodnutí. Opakovane poukazoval na to, že dokumenty, na ktoré odkazuje zmluva sú zverejnené na web stránke banky v aktuálnom znení, na každom obchodnom mieste - pobočke banky v aktuálnom znení a o každej zmene dokumentácie

je klient banky informovaný bankou aj vo výpise z účtu ako aj prostredníctvom internetbankingu a vo výpise z účtu je okrem toho uvedená aj úroková sadzba prečerpania. Poukázal na bod 3.4, 3.8 a 3.12 všeobecných obchodných podmienok a na to, že s oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník tak v § 18 ods. 1 aj zákon o spotrebiteľských úveroch. Úrok z prekročenej čiastky nepovoleného prečerpania je odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. V danom prípade sa nejedná o špecifickú zmluvnú podmienku alebo princíp zavedený žalobcom a nakoľko sa opiera o právnu úpravu, nie je daná ani jej neprijateľnosť. Ohľadne výšky úroku poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011 z 26. apríla 2012 podľa, ktorého neprimeranou a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú. V danom prípade súd považoval za výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala obvyklú takú, ktorá takmer štvornásobne až 5,51 násobne presahovala obvyklú úrokovú mieru, čo v danom prípade výška úrokov 28 % nepresahuje.

3. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej (zamietajúcej) časti a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v preambule stanovuje, že zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú (ods. 31) a že v záujme zabezpečenia úplnej transparentnosti by sa spotrebiteľovi mali poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy o úvere, ako aj pri jej uzavieraní (ods. 32).

5. Informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy majú zásadný význam pre spotrebiteľa, najmä ak na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré vopred pripravil dodávateľ/veriteľ. Vzhľadom na nevýhodné postavenie, v ktorom sa nachádza spotrebiteľ voči dodávateľovi, pokiaľ ide o úroveň informovanosti, môže mať spotrebiteľ ťažkosti pri správnom vyhodnotení následkov niektorých zmluvných podmienok napriek tomu, že boli sformulované z jazykového hľadiska jasne.

6. Posúdenie jasnosti a zrozumiteľnosti zmluvnej podmienky by sa preto nemalo obmedzovať na jej čisto formulačný aspekt. Jasnosť a zrozumiteľnosť zmluvnej podmienky sa musí posudzovať podľa toho, či zaručuje spotrebiteľovi informácie, na základe ktorých bude schopný posúdiť výhody a nevýhody uzavretia danej zmluvy a riziká, ktoré mu z toho hrozia. Spotrebiteľ musí nielen pochopiť obsah zmluvnej podmienky, ale aj záväzky a oprávnenia, ktoré s ňou súvisia.

7. Informácie týkajúce sa rozsahu záväzku a základných podmienok jeho budúceho plnenia musia byť preto vyjadrené v písomnej forme a prehľadne, jasným a zrozumiteľným spôsobom, aby spotrebiteľ mohol zvážiť, na základe ich posúdenia, či zmluvu uzavrie a v záujme úplnej transparentnosti musia byť poskytnuté informácie dostatočné na to, aby mu umožnili prijať obozretné rozhodnutie založené na dobrej informovanosti.

8. Najvyšší súd SR v rozsudku sp.zn. 8Cdo 114/2017 z 6.marca 2019 v bode 26 okrem iného konštatoval, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13). Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednaní, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (porovnaj nález ÚS SR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013). Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd preto správne prihliadli na to, či zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Cenníka, ktorý je súčasťou formulárových spotrebiteľských zmlúv.

9. V súvislosti s prejednávanou vecou je potrebné tiež poukázať na to, že článok 18 ods.1 smernice upravuje "Prekročenie" tak, že ak v prípade zmluvy o otvorení bežného účtu existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, obsahuje táto zmluva aj informácie uvedené v článku 6 ods. 1 písm. e). Veriteľ v každom prípade poskytuje tieto informácie pravidelne písomne alebo na inom trvalom nosiči. V § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, je prekročenie definované ako automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi

disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Podľa § 1 ods. 5 cit. zákona, na spotrebiteľský úver vo forme prekročenia sa vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 9 ods. 6, 7 a 8, § 11, § 18, § 20, § 21 a § 23, § 25 až 27. Podľa § 18 ods. 1 cit. zák., ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť.

10. V preskúmvanej veci nebolo v Zmluve o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 1.8.2007 medzi stranami dohodnuté povolené prečerpanie v zmysle § 710 Obchodného zákonníka. Z bodu 3.12 VOP vyplýva, že v danom prípade žalobca umožnil žalovanej, ktorá mala u neho zriadený účet, disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jej peňažných prostriedkov na tomto účte, a žalovaná sa zaviazala toto nepovolené prečerpanie bez zbytočného odkladu vyrovnať a zaplatiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby "Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu". V danom prípade nepovoleného prečerpania tak išlo o prekročenie v zmysle § 2 písm. f) a § 18 ZoSÚ, na ktoré sa v zmysle § 1 ods. 5 ZoSÚ vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 9 ods. 6, 7 a 8, § 11, § 18, § 20, § 21 a § 23, § 25 až 27. Žalobca sa tak domáha zaplata úroku vo výške 28% ročne ako odplaty z nepovoleného prečerpania účtu s odkazom na VOP a Vývesku úrokových sadzieb.

11. V súvislosti so zabezpečením vysokého stupňa ochrany spotrebiteľa smernica kladie dôraz na vysoký stupeň informovanosti spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy o úvere, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú, a vyžaduje preto od dodávateľa (veriteľa) zrozumiteľným a stručným spôsobom informovať spotrebiteľa a v záujme úplnej transparentnosti mu poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy ako aj pri jej uzavieraní. Umožnenie nepovoleného prečerpania nad rámec aktuálneho zostatku na účte predstavuje určitú formu úveru, keďže majiteľ účtu môže nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec vlastných prostriedkov, ktoré má na účte, a veriteľovi ich poskytnutím vzniká nárok na odplatu vo forme úroku.

12. Článok 18 smernice v bode 1 ukladá dodávateľovi/veriteľovi; v prípade umožnenia prekročenia; povinnosť uviesť v zmluve o otvorení bežného účtu aj informáciu uvedenú v článku 6 ods. 1 písm. e), ktorou je úroková sadzba úveru. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade sa síce stali VOP neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o bežnom účte, keď žalovaná sa s nimi vopred oboznámila, čo potvrdila svojim podpisom, avšak spôsob, akým bol v nich upravený úrok z nepovoleného prečerpania s následným odkazom na Vývesku úrokových sadzieb, nezodpovedá požiadavkám kladenými smernicou na splnenie si povinnosti veriteľa informovať spotrebiteľa o tak závažnej podmienke akou je výška odplaty v podobe úrokovej sadzby, v dôsledku čoho nebol naplnený účel sledovaný smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Na to, aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, musia mu byť poskytnuté jasné, zrozumiteľné a stručné informácie aj o zásadných podmienkach, za ktorých mu dodávateľ umožňuje v rámci bežného účtu nepovolené prečerpanie, vrátane nákladov s tým spojených. Z tohto hľadiska predstavujú VOP pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie rozsiahly a náročný text vopred naformulovaný žalobcom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť jeho obsah. Odkazom na VOP, jeho bod 3.12, nemohla žalovaná spoľahlivo poznať rozsah svojho záväzku z nepovoleného prečerpania, a takýto spôsob vyjadrenia záväzku, ktorý s ňou nebol dohodnutý individuálne a nebol dostatočne určitým spôsobom vyjadrený, nemohol spôsobiť vznik platného záväzku žalovanej na zaplata požadovaného úroku ako na to správne poukázal súd prvej inštancie. Pokiaľ spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť sa pred uzatvorením zmluvy so zmluvnou podmienkou, má to ten dôsledok, že takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 Obč. zák. v spojení s § 53 ods. 4 písm. a/ Obč. zák.).

13. K obdobnému záveru dospel Krajský súd v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 9Co/92/2017, v ktorej v bode 13 rozsudku vyslovil, že zmluvné ustanovenie uvedené v bode 3.12 VOP žalobcu (Prima banka Slovensko, a.s. - poznámka odvolacieho súdu), podľa ktorého po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby "Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu", je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné, nakoľko ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobcom požadovaný úrok zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne, ktorý má povahu sankčného úroku, predstavuje neprípustné obchádzanie kogentného ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje právo veriteľa požadovať pri omeškani s plnením peňažného dlhu popri plnení i úroky z omeškania. Výška úrokov z omeškania je upravená § 3 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. a je vzhľadom na jej naviazanie na základnú

úrokovú sadzbu ECB variabilná. V každom období je však rádovo nižšia ako žalobcom požadovaný sankčný úrok vo výške 28 % ročne. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že sankčný úrok vo výške 28 % ročne je vo výške zjavne neprimeranej zabezpečenému záväzku a zásadne znevýhodňuje spotrebiteľa. Peňažné prostriedky klienta na jeho bežnom účte sú bankou úročené len minimálne prípadne vôbec, avšak od klienta banka požaduje v prípade prečerpania úrok vo výške blížiaci sa jednej tretine dlžnej sumy ročne. Z údajov zverejňovaných Národnou bankou Slovenska na jej internetovom sídle vyplýva, že suma prečerpania bežného účtu bola v mesiac marec 2013, kedy došlo k uzatvoreniu účtu žalovaného, priemerne úročená sadzbou 13,66 % ročne. Žalobca požaduje úrok viac než dvojnásobne vyšší. Hoci v tomto prípade ide o prečerpanie nepovolené, takto veľký rozdiel nie je ničím odôvodnený. Žalobca tým zneužíva nepriaznivú finančnú situáciu klienta, jeho ľahkomyselnosť a neskúsenosť. Možno teda uzavrieť, že sankčný úrok za nepovolené prečerpanie bol žalobcom stanovený v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko jeho výška podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, pričom je odôvodnené predpokladať, že pokiaľ by žalovaný ako spotrebiteľ nebol v zložitej finančnej situácii, nedostal by sa do nepovoleného prečerpania a neviazal by sa tým platiť takto neprimerane vysoký úrok z požičaných peňazí. Obdobné závery zaujal Krajský súd v Bratislave aj v rozhodnutí sp.zn. 9Co 70/2019. Na netransparentnosť VOP poukázal Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp.zn. 9Co 149/2018, v ktorom konštatoval, že zahrnutie ustanovenia ukladajúceho spotrebiteľovi platiť úrok z nepovoleného prečerpania v tak značne vysokej výške (28%) do všeobecných obchodných podmienok sa nedá hodnotiť inak ako snaha ukryť pred spotrebiteľom pre neho podstatné zmluvné ustanovenie, ktorého uplatnenie môže mať veľký negatívny dopad na jeho finančnú situáciu.

14. Vo veci vedenej pod sp. zn. 5Co/271/2018 Krajský súd v Bratislave ohľadne nepriznania požadovaného 28%-ného úroku z nepovoleného prečerpania dospel k záveru, že ročný úrok dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (13 %), čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené potvrdili súdy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 09. 2011, sp. zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 08. 2014, sp. zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09. 11. 2010, sp. zn. 17Co/313/2010). Zároveň je potrebné uviesť, že úrok vo výške 28 % ročne v danom prípade predstavuje sankciu za porušenie povinnosti spotrebiteľa. Dojednanie o takomto neúmerne vysokom plnení za stavu, že nepovolené prečerpanie je zo strany dodávateľa možné zároveň postihnúť aj ďalšou sankciou, a to zmluvnou pokutou, nepochybne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, čo spôsobuje jeho neprijateľnosť, neplatnosť v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Nakoľko je dojednanie o výške úroku v celom rozsahu neprijateľné, nemožno ho ďalej ani moderovať.

15. Pokiaľ ide o výšku uplatňovaného úroku, odvolací súd odkazuje na zákonu zodpovedajúce a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom bola táto otázka posudzovaná v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou prezentovanou vyššie uvedenými rozhodnutiami krajského súdu, závery ktorých si osvojil aj odvolací súd so zreteľom na požiadavku, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované, pretože v opačnom prípade dochádza k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

16. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom uplatňované odvolacie dôvody neboli podložené takými relevantnými argumentmi, ktoré by boli spôsobilé spochybníť správnosť záveru súdu prvej inštancie, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie uplatňovaného úroku z dôvodu, že nebol platne dojednaný. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovanej žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).